

Сарајево, 27.04.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 20.04.2020.- 24.04.2020.**

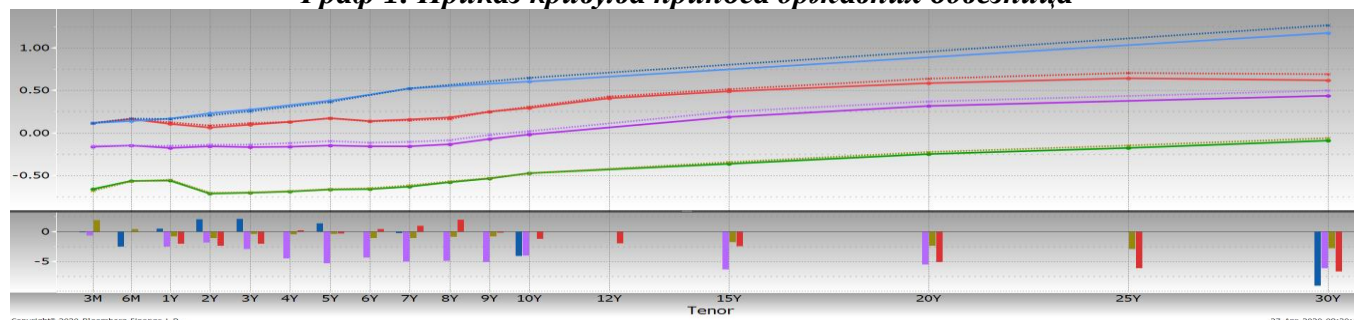
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан		
	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20	17.4.20	-	24.4.20
2 године	-0,68	-	-0,71	↘	0,20	-	0,22	↗	0,09	-	0,07	↘
5 година	-0,66	-	-0,66	→	0,36	-	0,37	↗	0,18	-	0,17	↘
10 година	-0,47	-	-0,47	→	0,64	-	0,60	↘	0,30	-	0,29	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	17.4.20	-	24.4.20
3 мјесеца	-0,655	-	-0,632
6 мјесеци	-0,572	-	-0,568
1 година	-0,533	-	-0,543

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 24.04.2020. године (пуне линије) и 17.04.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

Bloomberg је објавио да су током марта највеће монетарне власти купиле близу 1,4 билиона USD вриједности финансијске aktive, што је пет пута више у односу на посљедњи рекордан податак, забиљежен током глобалне финансијске кризе. У оваквим околностима биланси централних банака су забиљежили рекордне нивое, а све са циљем спречавања економског колапса. ЕЦБ, БоЈ и БоЕ су имплементирали квантитативне олакшице. Централна банка Канаде, Новог Зеланда и Аустралије су, такође, започеле такве политике, након што су ефекти пандемије постали глобални.

ЕВРОЗОНА

Почетком прошле седмице приноси сигурнијих обвезница су биљежили благи раст, а већи раст приноса забиљежен је код италијанских и шпанских обвезница. Ово је посебно било видљиво услед најављених аукција обвезница ових чланица еврозоне, које су одржане путем банака, те на којима је забиљежен веома висок ниво потражње. Кретање приноса обвезница еврозоне је прошле седмице било прилично волатилно услед очекивања да је мало вјероватно да се на самиту ЕУ постигне договор о начину финансирања чланица. У међувремену је објављена вијест да су се званичници ЕУ договорили да формирају фонд вриједан 1 билион EUR за хитне случајеве, а како би се помогло у борби против пандемије корона вируса. Комесар ЕУ за индустрију Breton је изјавио да економија ЕУ ове године креће према контракцији између 5% и 10%, те је додао да би се наведени проценти могли погоршати. Канцеларка Меркел је у Доњем дому Парламента

Њемачке позвала на формирање европског економског стимулативног програма који би се финансирао из ЕУ буџета, а који би омогућио брзу реакцију с циљем борбе с ефектима кризе у свим чланицама. Меркел је позвала законодавце да што прије омогуће потрошњу планираног износа од 500 милијарди EUR. О питању идеје емисије заједничког дуга који предлажу Француска, Италија и Шпанија, Меркел је изјавила да сматра да то није одржива опција којом би се брзо реаговало у кризи, јер би захтијевало промјене споразума за трансфер одређеног нивоа надлежности буџета на ниво ЕУ. У међувремену, ЕЦБ је званично објавила да ће смањити захтјеве везано за питање колатерала које прихвата у својим операцијама, тачније да ће прихватити све обвезнице које су 7. априла имале кредитни рејтинг од минимално BBB-, што представља рејтинг најнижег „инвестиционог нивоа“. Рејтинг агенција S&P у петак је потврдила дугорочни кредитни рејтинг Италије (BBB) са негативним изгледима и краткорочни рејтинг (A-2). Протекле седмице неколико централних банака је објавило прелиминарне податке о кретањима БДП-а који указују на изражену контракцију током ове године. Такође, објављени подаци о пословном повјерењу за април и мај указују на наставак пада расположења који је почео у марту, када је пандемија корона вируса ушла у већину дијелова Европе.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред.бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ФЕБ	20,0	25,8	18,2
2.	Текући рачун – ЕЗ (у милијардама EUR) ФЕБ	-	40,2	31,8
3.	Текући рачун – Италија (у милијардама EUR) ФЕБ	-	4,78	-0,31
4.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) АПР	25,0	13,5	29,7
5.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ 2019. година	-	84,1%	85,8%
6.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) АПР	-20,0	-22,7	-11,6
7.	Ифо индекс пословног повјерења – Њемачка АПР	79,7	74,3	85,9
8.	ZEW очекивање инвеститора (6 мјесеци) – Њемачка АПР	-42,0	28,2	-49,5
9.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка МАЈ	-1,8	-23,4	2,3
10.	Индекс пословног повјерења – Француска АПР	80	62	94
11.	Индустријске поруцбине – Италија (Г/Г) ФЕБ	-	-2,6%	-1,9%
12.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г) ФЕБ	-	0,9%	3,8%
13.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г) ФЕБ	-	-2,3%	1,7%
14.	Стопа незапослености – Финска МАР	-	7,3%	6,9%

САД

Економски подаци објављени током протекле седмице указују на то да је економија САД под снажним негативним пристицима изазваним корона вирусом. Истраживање које је провео Фед из Миннеаполиса је показало да би тренутне економске рестрикције у САД могле бити двоструко теже него што је потребно да се уравнотеже ефекти изазвани пандемијом корона вируса и економским потребама радника. Сенат САД, а касније и Представнички дом су одобрили пакет помоћи вриједан 484 милијарде USD који ће бити допуна већ уведеног програма помоћи за мала и средња предузећа, а осигураће и средства за болнице и тестирања. Овај договор је постигнут у свега неколико седмица након што је Конгрес усвојио закон вриједан 2 билиона USD, који је усмјерен на подршку економији погођеној пандемијом корона вируса. Биланс Феда је у протеклој седмици повећан на рекордних 6,62 билиона USD, како је Фед проводио неограничене куповине активе са циљем да одржи функционисање финансијског тржишта усред снажног економског успорења изазваног пандемијом вируса корона. Очекује се да је FOMC спреман да задржи референтну каматну стопу на нивоу од 0-0,25% на састанку који ће се одржати ове седмице. Подаци о инцијалним и континуираним захтјевима незапослених за помоћ који су у протеклој седмици објављени указују да рекордних 26 милиона Американаца траже помоћ због незапослености у посљедњих пет седмица, што уједно показује да је најдужи период сталног раста запослености у историји САД избрисан у свега мјесец дана трајања пандемије. Сенатор McConnell је изјавио да би државе требале поднијети захтјев за банкрот, иако постоји шири споразум да ће Вашингтон

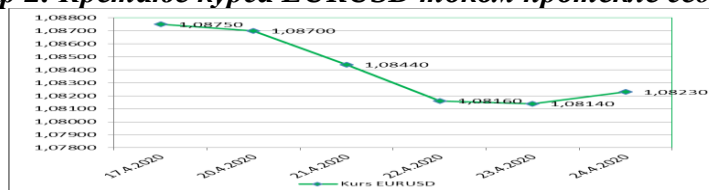
морати да спашава, односно да помаже локалне владе. С друге стране, Cohn, бивши кључни економски савјетник предсједника Трампа, је изјавио да федерална Влада треба да помогне државама које немају новац кроз хитно финансирање те их не треба оставити да трагају за очајничким рјешењима, попут проглашавања банкротства.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред.бр	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	МВА апликације за хипотекарне кредите 17. април	-	-0,3%	7,3%
2.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 18.април	4.500.000	4.427.000	5.237.000
3.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 11. април	16.738.000	15.976.000	11.912.000
4.	PMI прерађивачки сектор Р АПР	35,0	36,9	48,5
5.	PMI услужни сектор Р АПР	30,0	27,0	39,8
6.	PMI композитни индекс Р АПР	-	27,4	40,9

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0875 на ниво од 1,0823, што представља пад курса за 0,48% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Вицегувернер ВоЕ Broadbent је изјавио да би економија Велике Британије могла да биљежи спорији опоравак у моменту када Влада олабави мјере које су уведене због корона вируса, уколико грађани наставе да буду опрезнији у своме свакодневном животу него што је то било раније. Питање које се у овом случају намеће и о којем ће се морати размишљати, како сматра Broadbent, јесте да ли ће понашање људи, и у случају када Влада укине мјере које се односе на затварање економије, значити да је могуће да тражња у неким подручјима остане слаба, због природне опрезности грађана. Главни економиста ВоЕ Haldane је указао на проблем да кредити који су подржани државним гаранцијама за мала и средња предузећа не стижу довољно брзо до компанија, те је истакао да кредити који су намијењени за превазилажење проблема у пословању изазваних корона вирусом имају прекиде у шеми финансирања. Он је истакао да то није тајна те је додао да помоћ не иде оном брзином којом би требала и да помаже економији. Haldane је, такође, истакао да иако је већина бизниса успјела да одржи постојеће линије кредитирања, мање кредита се повећава у односу на оно што економија треба. Влада је размотрила 100% кредите гарантоване од стране Владе са циљем да банке убрзају њихов пласман. То би значило да банке не морају сувише да брину око кредитног ризика, додао је Haldane. Економисти са Ројтерса сматрају да је економија Велике Британије усред њеног најдубљег пропадања јер пандемија корона вируса пустоши економију, док је и очекивани опоравак у другој половини године већ угрожен. Члан МРС ВоЕ Vlieghe сматра да у моменту када пандемија буде окончана, економија Велике Британије би се требала вратити на оне нивое који су забиљежени прије кризе изазване пандемијом. Пандемија је економију Велике Британије снажно погодила у априлу, и то са снажнијим ефектима него што су била и најпесимистичнија очекивања, с обзиром на то да су компаније забиљежиле историјски колапс у тражњи током националног затварања економије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) АПР	-	3,5%	3,4%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ МАР	-	12.200	5.900

3.	Просјечне седмичне зараде	ФЕБ	3,0%	2,8%	3,1%
4.	PMI прерађивачки сектор Р	АПР	42,0	32,9	47,8
5.	PMI услужни сектор Р	АПР	27,8	12,3	34,5
6.	PMI композитни индекс Р	АПР	29,5	12,9	36,0
7.	ILO стопа незапослености (квартално)	ФЕБ	3,9%	4,0%	3,9%
8.	Инфлација (Г/Г)	МАР	1,5%	1,5%	1,7%
9.	RPI улазне цијене у производњи (Г/Г)	МАР	-3,0%	-2,9%	0,2%
10.	RPI излазне цијене производње (Г/Г)	МАР	0,5%	0,9%	0,5%
11.	Малопродаја (Г/Г)	МАР	-4,8%	-4,1%	0,4%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,86949 на ниво од 0,87523, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2499 на ниво од 1,2367.

ЈАПАН

За Јапан је почетком прошле седмице објављен податак о наглom паду трговинског суфицита у марту. Првобитни негативан утицај на извоз имао је трговински рат у прошлој години, а сада на то највише утицај има пандемија корона вируса. Због тога извоз Јапана већ 16. мјесец биљежи смањење, а што је најдужи период пада од 1980-их година. БоЈ је у полугодишњем извјештају о стању финансијског система упозорила да, уколико би значајан пад у реалној економији потрајао дуже вријеме, финансијска прилагођавања од такве врсте слабости би могла довести до негативне реакције између реалне економије и финансијског сектора. У овом извјештају је наведено да би продужено вријеме пада у економији утицало на то да компаније буду суочене са проблемом солвентности, тиме повећавајући трошкове кредитирања, док би губици банака по основу улагања у обвезнице могли бити погоршани услед кретања на финансијским тржиштима, те би могло доћи до дестабилизације финансирања у страним валутама. Упркос наведеним ризицима БоЈ наводи да је финансијски систем Јапана, као цјелина, одржао стабилност и наставља да пружа ресурсе потребне за економску активност. Сједница БоЈ се одржава 27. априла, а према непотврђеним изворима, очекује се да ће из ове институције бити најављена повећана подршка ка финансирању компанија, али да ће избјећи смањење каматних стопа. Nikkei је саопштио да би БоЈ, због тога што се налази под притиском да представи одређену врсту заштите економији, могла расправљати о дозвољавању неограниченог обима куповина државних обвезница, чиме би дошло до промјене актуелног циљаног нивоа од 80 билиона ЈПЈ. Тржишни аналитичари наводе да је актуелни програм куповина БоЈ већ био „неограничен“ за све намјере и сврхе те сматрају да ће БоЈ вјероватно повећати куповине у долазећим мјесецима, како се буде повећавала и понуда јапанских обвезница због финансирања овогодишњег буџета.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

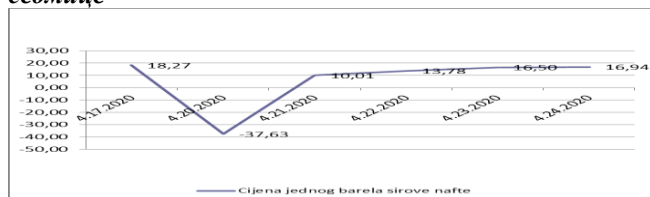
Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама ЈПЈ)	МАР	459,9	4,9	1.108,8
2.	Извоз (Г/Г)	МАР	-9,4%	-11,7%	-1,0%
3.	Увоз (Г/Г)	МАР	-8,7%	-5,0%	-13,9%
4.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) финал.	МАР	-40,8%	-40,7%	-29,6%
5.	PMI композитни индекс (прелим.)	АПР	-	27,8	36,2
6.	Водећи индекс (финал.)	ФЕБ	92,1	91,7	90,7
7.	Коинцидирајући индекс (финал.)	ФЕБ	95,8	95,5	95,7

ЈПЈ је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 116,95 на ниво од 116,40. ЈПЈ је апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио благи пад са нивоа од 107,54 на ниво од 107,51.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 18,27 USD (16,80 EUR). Почетак протекле седмице био је вјероватно најтежи у историји трговине нафтом и означио је најгору кризу овог енергента икада забиљежену. Током трговања цијена нафте је почела да биљежи пад да би на затварању тржишта цијена утонула у негативну зону, како су трговци били спремни да плате скоро 40 USD по барелу само да неко преузме нафту коју су посједовали. Оваква дешавања су била веома снажна и шокантна те многи трговци нису у могућности да објасне овај феномен. Ипак, већина тржишних аналитичара је става да су изражени стресови на тржишту нафте, као и недостатак складишног простора за чување овог енергента имали снажан утицај на тржишне учеснике који су били спремни платити премију како би се ослободили залиха нафте. Предсједник Trump је изјавио да је пад цијене нафте краткорочан и да је у великој мјери резултат финансијских притисака. Он је истакао да произвођачи нафте треба да „учине више од тржишта“ те да смање обим производње овог енергента. У наредним данима цијена нафте је наставила да биљежи раст, али се и даље налази на веома ниским нивоима. Предсједник Trump је изјавио да никада неће дозволити да велика нафтна индустрија у САД пропадне. Такође, истакао је да је већ дао инструкције министрима за енергетику и за финансије да формулишу план којим ће се омогућити средства за ову индустрију, док ће и радна мјеста бити сигурна у дужем временском периоду. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 16,94 USD (15,65 EUR). На седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 7,28%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.682,82 USD (1.547,42 EUR). Почетком седмице цијена злата је биљежила пад под утицајем пада цијене нафте, што је покренуло нови талас продаје овог племенитог метала с циљем покрића губитака који су остварени на другим активама. Током седмице цијена злата је биљежила раст након што су инвеститори постали забринути око ефеката пандемије, али и због забринутости око прогреса усвајања закона у САД којим се појачава подршка економији. Објављени веома лоши PMI показатељи како у Европи, тако и у САД, одражавају снажно економско успорење, што је подстакло инвеститоре да појачају тражњу за сигурним улагањима. Анкета коју је провео Ројтерс, а у којој је учествовало 37 аналитичара и трговаца, је показала да су очекивања за цијену злата враћена на 1.639 USD у 2020. години и 1.655 USD у 2021. години. Међутим, појављују се и нека друга истраживања, попут оних које је објавила Bank of America у којима се истиче да би цијена злата могла да биљежи раст чак до 3.000 USD по унци у наредних 18 мјесеци. Ове нове прогнозе узеле су у обзир економске показатеље попут масивних стимулативних програма за које се очекује да могу имати велике инфлаторне ефекте. Гувернерка Централне банке Русије Nabiullina је изјавила да је та институција купила злато ради диверзификације резервне активе, да је учешће злата у резервама на „угодном“ нивоу, те да се тренутно не разматра продаја овог племенитог метала. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.729,60 USD (1.598,08 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила раст за 2,78%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

